

ชื่อเรื่อง : การออกแบบพิพิธภัณฑ์มีชีวิต เพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม :
หมู่บ้านอินทิล ตำบลอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัย : กอบชัย รักพันธุ์

หน่วยงาน/คณะ : คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ทุนอุดหนุนการวิจัย : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.)

ปีที่พิมพ์ : 2564

บทคัดย่อ

ชุมชนหมู่บ้านอินทิล เป็นชุมชนที่มีประวัติศาสตร์มาอย่างยาวนานกว่า 700 ปี มีภูมิปัญญาเชิงวัฒนธรรมเกี่ยวกับเตาเผาเซรามิกโบราณเป็นแหล่งเรียนรู้ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญ ความไม่เข้าใจด้านการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์ของชุมชนส่งผลให้พิพิธภัณฑ์ถูกทิ้งร้าง ส่งผลให้ภูมิปัญญาและมรดกทางวัฒนธรรมถูกหลงลืมและใกล้สูญหาย งานวิจัยนี้มีความสนใจที่จะสร้างแนวทางการฟื้นฟูภูมิปัญญาของชุมชนให้เป็นพิพิธภัณฑ์ที่มีชีวิต เพื่อสร้างแหล่งเผยแพร่ภูมิปัญญาที่มีคุณภาพ ส่งเสริมเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและเป็นแนวทางต้นแบบแก่ชุมชนอื่น ๆ การศึกษาวิจัยจะใช้กรอบของทฤษฎีของแนวคิดเรื่องสภาพแวดล้อมและอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อหาอัตลักษณ์พื้นถิ่นของชุมชน ใช้กรอบแนวคิดของการออกแบบสภาพแวดล้อมในการเสนอแนวทางการออกแบบส่งเสริมสภาพแวดล้อมเพื่อคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์พื้นถิ่น ใช้กรอบแนวคิดการท่องเที่ยวชุมชนและการอนุรักษ์เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และใช้กรอบแนวคิดด้านการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์มีชีวิต วิธีวิจัยใช้การสำรวจเชิงคุณภาพสังเกตอย่างมีส่วนร่วมและสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ในพื้นที่

ผลการศึกษาพบว่าชุมชนพบอัตลักษณ์ของชุมชนอินทิลที่สร้างภาพจำและเป็นศักยภาพของชุมชน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) กายภาพพื้นที่ราบลุ่มสามลำน้ำ 2) วิวัฒนาการประวัติศาสตร์ชุมชน 3) องค์ประกอบหมู่บ้านชนบทล้านนา 4) พื้นที่เรียนรู้ทางวิถีชีวิตและวัฒนธรรม 5) ประเพณีและวัฒนธรรมชนบท

การอภิปรายผลวิจัยพบว่า การออกแบบพิพิธภัณฑ์มีชีวิต ชุมชนอินทิลมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การรวบรวมข้อมูลประวัติศาสตร์เชื่อมโยงเข้ากับพื้นที่ศักยภาพชุมชน 2) การเผยแพร่ข้อมูลอัตลักษณ์พื้นที่ศักยภาพเพื่อให้ชุมชนตรวจสอบ 3) การออกแบบปรับปรุงพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการชุมชนโดยการมีส่วนร่วม 4) การเข้าดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ 5) การประเมินและสรุปผลโครงการ โดยควรเน้นการมีส่วนร่วม ไม่ควรแต่งเติม เปลี่ยนแปลง สร้างสรรค์ใหม่ หรือหยิบเอาภูมิปัญญาจากที่

อื่นมา เพราะนั้นจะทำให้ความมีชีวิตไม่มีความยั่งยืนและยากต่อการดำเนินการของชาวชุมชนเอง การสร้างความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของตนเองของชุมชนจะเชื่อมโยงกันนำไปสู่ความยั่งยืนของการ สร้างพิพิธภัณฑ์มีชีวิต

คำสำคัญ: พิพิธภัณฑ์มีชีวิต การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมู่บ้านอินทขิล แม่แตง เชียงใหม่



Research Title: Living museum design Guidance for Cultural Tourism: Intakhil Village, Mae Taeng, Chiang Mai.

Researcher: Kobchai Rakpan

Faculty/Department: Faculty of Science and Technology, Chiangmai Rajabhat University.

Research Fund Source: Thailand Science Research and Innovation (TSRI)

Published Year: 2021

Abstract

Intakhil village is more than 700 years of history with ceramic kilns wisdom. The community's lack of understanding of museum management as a result, the wisdom and cultural heritage have been forgotten and near lost. This research is interested in a way to restoring the community's wisdoms to making living museum. To create a quality source of knowledge, promote tourism economy and serve as a model for other communities. The research study uses a multi-theoretical framework of the concept of environment and determine the local identity. Use the environment design conceptual framework to propose a design approach to promote the local identity. Use the community tourism and conservation conceptual framework to find ways to promote eco-tourism. And use the concept of living museum management method. By used qualitative surveys, participatory observation and in-depth interviews with local focused groups.

The results of the study found that the community identity 5 elements There are 1) The terrain is floodplain, 2) The evolution of the community history 3) The ornaments of the rural Lanna village, 4) The way of life and culture.

Discussion of the research found to making Living museum has 4 steps: 1) Collection of historical data to connect with community potential areas, 2) Disseminate potential area identities for community review, 3) Designing community exhibition by participation 4) The activities in the area 5) Evaluation and conclusion of

the project. Which should emphasize participation, should not add, change, or create new because that will unsustainable and difficult to carry. Making pride in the community identity lead to the sustainability way of living museum.

Keyword(s): Living museum, Cultural Tourism, Intakhil Village, Mae Taeng, Chiang Mai

